

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

Qvaestio III. De fide quantum ad actum eius exteriorem, qui est confiteri.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72772)

quid eorum, puta, ad hoc quod est Deum esse, non propter hoc tollitur, vel diminuitur meritum fidei.

AD SECUNDUM dicendum, quod rationes, quae inducuntur ad auctoritatem fidei, non sunt demonstrationes, quae in visionem intelligibilem intellectum humanum reducere possunt: & ideo non desinunt esse non apparentia, sed remouent impedimenta fidei, ostendendo non esse impossibile, quod in fide proponitur: unde per tales rationes non diminuitur meritum fidei, nec ratio fidei, sed rationes demonstratiue inductae ad ea, quae sunt fidei praebula, non tamen ad articulos: & si diminuant rationem fidei, quia faciunt esse appares id, quod proponitur, non tamen diminuant rationem charitatis, per quam uoluntas est prompta ad ea credendum, etiam si non apparent: & ideo non diminuitur ratio meriti.

AD TERTIUM dicendum, quod ea quae reputantur fidei sine in consideratione hominis, sine in exteriori persecutione, intantum augent meritum fidei, in quantum ostenditur uoluntas magis propria, & firma in fide. Et ideo etiam martyres maius fidei meritum habuerunt, non recedentes a fide propter persecutiones. Et etiam sapientes maius meritum fidei habent, non recedentes a fide propter rationes philosophorum, uel haereticorum contra fidem inductas: sed ea, quae conueniunt fidei, non semper diminuant promptitudinem uoluntatis ad credendum, & ideo non semper diminuant meritum fidei.

QVAESTIO III.

De exteriori actu fidei, in duos articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de exteriori fidei actu, qui est confessio.

ET CIRCA hoc quaruntur duo.

- Primo, Vtrum confessio sit actus fidei.
Secundo, Vtrum confessio fidei sit necessaria ad salutem.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum confessio sit actus fidei.

AD PRIMUM sic proceditur. Videtur, quod confessio non sit actus fidei. Non enim idem actus pertinet ad diuersas virtutes: sed confessio pertinet ad penitentiam, cuius ponitur pars, ergo non est actus fidei.

¶ 2. Praet. Ad hoc, quod homo confiteatur fidem, retrahitur interdum per timorem, uel etiam propter aliquam confusionem. Unde & Apostolus ad Ephesios. ult. petit orari pro se, ut deus sibi cum fiducia notum faceret mysterium Euangelii: sed non recedat a bono propter confusionem, uel timorem penitentiae ad fortitudinem, quae moderatur audaciam, & timores: ergo uidetur quod confessio non sit actus fidei, sed magis fortitudinis, uel constantiae.

¶ 3. Praet. Sicut per fidei feruorem inducitur aliquis ad constituendum fidem exterius, ita etiam inducitur ad alia exteriora bona opera facienda. dicitur enim Gal. 5. quod fides per dilectionem operatur: sed alia exteriora opera non ponuntur actus fidei, ergo et neque confessio.

SED CONTRA est, quod 2. ad Thes. i. super illud. Et opus fidei in uirtute, dicitur Glo. id est Confessionem, quae proprie est opus fidei.

RESPONDEO. Dicendum, quod actus exteriores illius uirtutis proprie sunt actus, ad cuius fines sunt

A suas species referuntur: sicut ieiunare secundum suam speciem refertur ad finem abstinentiae, quae est compescere carnem: & ideo est actus abstinentiae. Confessio autem eorum, quae sunt fidei, secundum suam speciem ordinatur sicut ad finem ad id, quod est fidei, secundum illud 2. ad Cor. 4. Habentes eundem spiritum fidei, credimus, propter quod & loquimur. Exterior enim locutio ordinatur ad significandum id, quod in corde concipitur: unde sicut conceptus interior eorum, quae sunt fidei, est proprie fidei actus, ita etiam & exterior confessio.

AD PRIMUM ergo dicendum, quod triplex est confessio, quae in scripturis laudatur. Vna est confessio eorum, quae sunt fidei: & ista est proprius actus fidei, utpote relata ad fidei finem, sicut dicitur est. Alia est confessio gratiarum actionis, siue laudis: & ista est actus laetiae. Ordinatur enim ad honorem Deo exterius exhibendum, quod est finis laetiae. Tertia est confessio peccatorum: & haec ordinatur ad deletionem peccati, quae est finis poenitentiae, unde pertinet ad penitentiam.

AD SECUNDUM dicendum, quod remouens prohibens non est causa per se, sed per accidens, ut patet per Philosophum in 8. Physic. Unde fortitudo, quae remouet impedimentum confessionis fidei, scilicet timorem, uel crudelitatem, non est proprie, & per se causa confessionis, sed quasi per accidens.

AD TERTIUM dicendum, quod fides interior mediante dilectione causat omnes exteriores actus uirtutum mediantibus aliis uirtutibus, imperando, non eliciendo: sed confessionem producit tanquam proprium actum nulla alia uirtute mediata.

ARTICVLVS II.

Vtrum confessio fidei sit necessaria ad salutem.

Super questionem super articulum secundum.

IN questione tertia, omisso primo articulo, circa secundum articulum dubium occurrit, An liceat fidelibus in terris infidelium omittere signum a Christianis solum deferri, uel ueltem mutare: ne cognitus Christianus occidatur. Et est ratio dubia, quia quod liceat, patet ex eo, quod licitum est de rico nutrire comam: ut tutius Romanus ueniat, non cognitus clericus, sed laicus reputatus: ergo a simili.

In oppositum est litera huius articuli dicens, Quod si quis taciturnitate putaretur, quod non haberet si semel, transgressor esset precepti confessionis fidei. Tacere autem uerbo, uel alio signo, puta veste, eundem est rationis. ergo &c.

Ad hoc dicitur, quod aliud est occultare propriam si semel, & aliud profiteri alteram fidem, siue accidat

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur, quod confessio fidei, non sit necessaria ad salutem. Illud enim uidetur ad salutem sufficere, per quod homo attingit finem uirtutis: sed finis proprius fidei est coniunctio humanae mentis ad ueritatem diuinam, quod potest esse sine exteriori confessione, ergo confessio fidei non est necessaria ad salutem.

¶ 2. Praet. Per exteriori confessionem fidei homo fidem suam alii nomini patefacit: sed hoc non est necessarium nisi illis, qui habent alios in fide instruere, ergo uidetur, quod minores non teneantur ad fidei confessionem.

¶ 3. Praet. Illud quod potest uergeret in scandalum, & perturbationem aliorum, non est necessarium ad salutem. Dicitur enim Apostolus primae ad Corinthios. 10. Sine offensione estote iudeis, & Gentibus, & ecclesiae Dei: sed per confessionem fidei quandoque ad perturbationem infideles puocantur, ergo confessio fidei non est necessaria ad salutem.

SED CONTRA est, quod Apo-

Incorp. ar.

Li. 8. Physic. tex. 32. 10. a

1. di. 29. ar. 8. q. 1. ad 3. Et q. 9. ar. 14. ca. Et Ro. 10. le. 2. & c. 14. lo. 3.

